

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/32/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4216203612
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4216203612.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dagmar Podhorcovej a sudkýň JUDr. Ingrid Doležajovej a JUDr. Marty Polyákovej, v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Žilina, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: Q. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom A.-Z. Q., X. XA/X, zastúpenej A. A., bytom A., O. X/XX, o zaplatenie 1457,48 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 11. septembra 2018, č. k. 6C/108/2016-129, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 1457,48 eura spolu so zmluvným úrokom v sume 199,75 eura, s úrokom z omeškania v sume 2,15 eura, so zmluvným úrokom vo výške 15,90% ročne zo sumy 3591,01 eura od 20. 10. 2015 najneskôr do 15. 02. 2021, s ročným úrokom z omeškania vo výške 5% zo sumy 1457,48 eura od 30. 10. 2015 do zaplatenia, s ročným úrokom z omeškania vo výške 5% zo sumy 199,75 eura od 30. 10. 2015 do zaplatenia a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku žalobu z a m i e t a .

Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 1457,48 eura spolu so zmluvným úrokom vo výške 199,75 eura, úrokom z omeškania vo výške 2,15 eura, so zmluvným úrokom vo výške 15,90 % ročne zo sumy 3591,01 eura od 20. 10. 2015 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 3591,01 eura od 20. 10. 2015 do 29. 10. 2015, s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1457,48 eura od 30. 10. 2015 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 199,75 eura od 20.10.2015 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi priznal proti žalovanej nárok náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že predmetom konania bol nárok žalobcu vo výške 3591,01 eura spolu s úrokom v sume 199,75 eura, s úrokom z omeškania v sume 2,15 eura, s 15,90 % ročným úrokom zo sumy 3591,01 eura od 20. 10. 2015 do zaplatenia, s 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 3591,01 eura a z nezaplatených úrokov v sume 199,75 eura od 20. 10. 2015 do zaplatenia a náhrady trov konania. Vo veci prvýkrát rozhodol rozsudkom č. k. 6C/108/2016-69 zo dňa 07. 03. 2017 tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2133,53 eura, ako aj úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2133,53 eura za čas od 30. 10. 2015 do zaplatenia, všetko v mesačných splátkach po 30 eur s tým, že splátky sú splatné 28. dňa toho ktorého mesiaca pod stratou výhody splátok počnúc 40. dňom po právoplatnosti rozsudku s tým, že omeškanie s plnením čo aj len jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia. Vo zvyšku žalobu zamietol a rozhodol, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Proti tomuto rozsudku podal v zamietajúcej časti, v časti týkajúcej sa plnenia v splátkach

a v časti trov konania odvolanie žalobca. Krajský súd v Nitre rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti, v časti týkajúcej sa plnenia v splátkach a v časti týkajúcej sa trov konania zrušil a vec mu v týchto častiach vrátil na ďalšie konanie. Dôvodil, že predmetom opätovného konania ostala suma 1457,48 eura spolu so zmluvným úrokom vo výške 199,75 eura, úrokom z omeškania vo výške 2,15 eura, ďalej zmluvný úrok vo výške 15,90 % ročne zo sumy 3591,01 eura od 20.10.2015 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 3591,01 eura od 20.10.2015 do 29.10.2015, úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1457,48 eura od 30. 10. 2015 do zaplatenia a úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 199,75 eura od 20.10.2015 do zaplatenia. Rovnako tak predmetom konania ostala časť týkajúca sa plnenia v splátkach a časť týkajúca sa trov konania.

3. V poradí druhé rozhodnutie právne vec oprel o ust. § 497, § 499 a § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1 a 2, § 53 ods. 1 a 5, § 54 ods 1 a 2, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b) a d), § 9 ods. 1 a 2 písm. f), i), j) a k), § 11 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „ZoSÚ“), § 23a ods. 1 a ods. 2 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. Vykonaným dokazovaním mal preukázať, že dňa 12. 03. 2013 žalovaná ako dlžník uzatvorila so žalobcom ako veriteľom - úverovú zmluvu, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej úver v sume 4400 eur. Žalovaná sa zaviazala tento úver žalobcovi vrátiť v mesačných splátkach v počte 96 a každú splátku mala vykonať v sume 80,94 eura v období od 15. 03. 2013 do 15. 02. 2021. Úroková sadzba bola v zmluve dojednaná vo výške 15,90 % ročne, pričom RPMN bola v zmluve ustálená vo výške 18,3 % pri priemernej RPMN vo výške 18,86 %. Celková výška nákladov spotrebiteľa bola 7961,28 eura. Dátum konečnej splatnosti úveru bol stanovený na deň 15. 02. 2021. Neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy boli všeobecné obchodné podmienky účinné od 17. 11. 2012. Žalovaná zmluvné povinnosti vyplývajúce jej z úverovej zmluvy riadne neplnila, preto žalobca využil svoje právo v zmysle zmluvy o úvere a obchodných podmienok a ku dňu 19. 10. 2015 vyhlásil svoju pohľadávku titulom úveru za splatnú a svoju pohľadávku ku dňu predčasného zosplatenia úveru vyčíslil na sumu vo výške 3852,91 eura. Lehotu na zaplatenie dlžnej sumy žalobca určil na deň 29. 10. 2015. Žalovaná dlžnú sumu titulom predčasne zosplateného úveru neuhradila. Argumentoval, že predmetom konania bol záväzok žalovanej, ktorý vznikol z úverovej zmluvy. Predmetnú zmluvu posúdil ako zmluvu spotrebiteľskú, aj keď sporná zmluva predstavuje tzv. absolútny obchodný záväzkový vzťah (§ 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka), pretože žalovaná pri jej uzavieraní nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, preto aplikoval na právny vzťah založený zmluvou o úvere ustanovenia Obchodného zákonníka (čo sa týka konkrétnych práv a povinností) ako aj ustanovenia Občianskeho zákonníka (týkajúce sa spotrebiteľa a spotrebiteľských zmlúv). Uvedené právne oprel odkazom na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21. 04. 2015 sp. zn. 3MCdo/14/2014. Zdôraznil, že v priebehu celého konania žalovaná neprodukovala a ani nepredložila žiaden dôkaz, ktorým by spochybnila danosť žalobcovho nároku, na pojednávaní dňa 07. 03. 2017 uviedla, že nespochybňuje poskytnutie úveru žalobcom v sume 4400 eur. Z prehľadu splácania zistil, že žalovaná na istinu zaplatila v období od 15. 03. 2013 do 15. 07. 2015 sumu 808,99 eura, preto žalobcom uplatnený nárok na vrátenie istiny v sume 3591,01 eura považoval za správny, že žalobca vo svojom žalobnom návrhu žiadal zaplatenie istiny vo výške 3591,01 eura, pričom rozsudkom č. k. 6C/108/2016-69 zo dňa 07. 03. 2017 rozhodol, že žalovaná je povinná žalobcovi zaplatiť sumu 2133,53 eura, ako aj úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2133,53 eura za čas od 30. 10. 2015 do zaplatenia. Predmetom konania zostala istina vo výške 1457,48 eura predstavujúca rozdiel medzi žalobcom uplatnenou istinou a prvým rozsudkom priznanou istinou. Po preskúmaní samotnej úverovej zmluvy konštatoval, že úverová zmluva obsahovala všetky podstatné náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch, preto úver nepovažoval za bezúročný a bez poplatkov. Poukázal na bod 4.2 Úverovej zmluvy č. XXXXX zo dňa 12. 03. 2013, v zmysle ktorého ak klient poruší alebo nespĺni akýkoľvek záväzok vyplývajúci z Úverovej zmluvy a vzniknutý kedykoľvek počas jej trvania vrátane omeškania ... alebo nespláca riadne a včas iný úver alebo pôžičku poskytnutú Bankou, Banka je oprávnená žiadať predčasné zosplatenie zostatku úveru s príslušenstvom za podmienok uvedených v Úverovej zmluve a VOP. Podľa bodu 4.3 Úverovej zmluvy, ak Klient neuhradí úver v lehote Splatnosti Úveru, je povinný uhradiť z nesplatennej časti Úveru popri úroku z poskytnutých peňažných prostriedkov aj úrok z omeškania vo výške 5% p. a., a to až do zaplatenia. S ohľadom na uvedené nárok žalobcu na zaplatenie úroku a úroku z omeškania považoval za dôvodný. Uviedol, že úroková sadzba bola v zmluve dohodnutá vo výške 15,90 % a k zosplateniu úveru došlo dňa 19. 10. 2015. Zdôraznil, že žalobca vo svojej žalobe žiadal zaplatenie istiny spolu s úrokom v sume 199,75 eura, úrokom z omeškania v sume 2,15 eura, úrok vo výške 15,90 % ročne zo sumy 3591,01 eura za čas od 20. 10. 2015 do zaplatenia,

úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 3591,01 eura a z úrokov z omeškania 199,75 eura za čas od 20. 10. 2015 do zaplatenia. Keďže svojim rozsudkom č. k. 6C/108/2016-69 zo dňa 07. 03. 2017 priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2133,53 eura za čas od 30. 10. 2015 do zaplatenia, preto rozhodol tak, že žalobcovi priznal kapitalizovaný zmluvný úrok (do predčasnej splatnosti úveru) vo výške 199,75 eura a zmluvný úrok vo výške 15,90 % ročne zo sumy 3591,01 eura od 20. 10. 2015 do zaplatenia, nakoľko žalobca mal na tento zmluvný úrok nárok aj po zosplatnení úveru, pretože to vyplýva z bodu 4.2 Úverovej zmluvy č. XXXXX. Z rovnakého dôvodu uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi kapitalizovaný úrok z omeškania (do predčasnej splatnosti úveru) vo výške 2,15 eura, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 3591,01 eura od 20. 10. 2015 do 29. 10. 2015, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1457,48 eura od 30. 10. 2015 do zaplatenia a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 199,75 eura od 20. 10. 2015 do zaplatenia. Dodal, že k rozdeleniu uplatňovaného úroku z omeškania na dve samostatné položky (t. j. od 20. 10. 2015 do 29. 10. 2015 a od 30. 10. 2015 do zaplatenia) pristúpil z dôvodu, že prvým rozsudkom súd priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2133,53 eura za čas od 30. 10. 2015 do zaplatenia, pričom nerozhodol o úroku z omeškania z pôvodnej žalovanej sumy od 20. 10. 2015 do 29. 10. 2015. Vzhľadom na to, že prvým rozsudkom priznal úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2133,53 eura za čas od 30. 10. 2015 do zaplatenia, bolo potrebné rozhodnúť o úroku z omeškania vo výške 5 % zo zvyšnej (prvým rozsudkom nepriznanej) časti, a to zo sumy 1457,48 eura. Rovnako tak súd priznal úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 199,75 eura od 20. 10. 2015 do zaplatenia. Rozhodol tiež, že žalovaná je povinná celú sumu žalobcovi uhradiť do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Učinil tak z dôvodu, že žalovaná na pojednávaní dňa 11. 09. 2018 prítomná nebola, k žalobe a ani k žiadnym skutočnostiam sa nevyjadrila. Napriek tomu, že jej bolo doručené uznesenie Krajského súdu v Nitre, ktorým bola možnosť splatenia jej dlhu v splátkach zrušená, žalovaná sa na opätovné pojednávanie nariadené súdom prvej inštancie nedostavila, od doručenia predvolania dňa 14. 05. 2018 do 11. 09. 2018 súdu nezaslala žiadosť o odročenie pojednávania alebo iné ospravedlnenie svojej neprítomnosti, a preto v zmysle § 180 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) pojednával v jej neprítomnosti a vychádzal z listinných dôkazov nachádzajúcich sa v spise. V uvedenom smere mal preukázané, že žalovaná vo svojom vyjadrení na č. l. 64 uviedla, že prestala splácať svoje povinnosti voči banke z dôvodu, že stratila svoju prácu a následne vážne ochorela. Ďalej uviedla, že v súčasnosti sa nachádza v zahraničí, kde študuje jazyk a býva u známych, aby sa v budúcnosti vedela lepšie zamestnať. Vo svojom vyjadrení na č. l. 92 uviedla, že súdu predložila dôkazy o tom, že nebola schopná splácať úver z vážnych zdravotných dôvodov. V spise na č. l. 30 až 44 nachádzajú fotokópie potvrdení od lekárov a potvrdenia o práceneschopnosti, ktoré dokumentujú zdravotný stav žalovanej v období od 16. 01. 2014 do 08. 02. 2016 s rôznymi časovými odstupmi. Zastal názor, že tieto listinné dôkazy preukazujú, že žalovaná v uvedenom období podstúpila lekárske ošetrenia či vyšetrenia, čo mohlo skutočne zakladať príčinu, prečo došlo k omeškaniu s plnením záväzkov žalovanej voči žalobcovi. V priebehu celého konania však žalovaná neprodukovala ani jeden dôkaz na podporu svojich tvrdení, na základe ktorých by sa dala posúdiť finančná situácia žalovanej a na základe ktorých by bol následne súd oprávnený rozhodnúť o výške splátky v takej sume, ktorá by zodpovedala celkovým osobným a majetkovým pomerom žalovanej, ako i výške celkovej sumy, na ktorej úhradu bola rozsudkom zaviazaná. S ohľadom na uvedené nemal preukázané také majetkové, osobné a rodinné pomery žalovanej, ktoré by odôvodňovali možnosť súdu rozhodnúť o povolení zaplatenia dlžnej istiny s príslušenstvom v splátkach, preto v súlade § 232 ods. 3 CSP rozhodol, že žalovaná je povinná svoj dlh zaplatiť v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

4. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania právne oprel o ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 CSP konštatujúc, že žalobca mal v konaní plný úspech, preto mu proti žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne obsadený súdny úradník samostatným uznesením. Dodal, že o trovách odvolacieho konania rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

5. Rozsudok súdu prvej inštancie napadla v zákonnej lehote odvolaním žalovaná. Uviedla, že súdu predložila dôkazy na preukázanie jej tvrdení o práceneschopnosti a vysvetlila okolnosti prečo prestala úver splácať. Snaží svoje záväzky splácať, spláca hypotekárny úver, úver od ŠFRB, spotrebný úver a má výdavky za byt. Tvrdila, že jej liečenie bolo náročné, bola bez príjmov a sociálnych dávok, preto jej musela vypomáhať rodina. Uviedla, že súhlasí so zaplatením súm uložených v rozsudku pod č. k. 6C/108/2016-69, ale nesúhlasí so zaplatením sumy 3591,01 eura s príslušenstvom, pretože konečná suma pohľadávky by bola 7000 eur. Mala za to, že zmluva neobsahovala podstatné náležitosti v zmysle

ust. § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ, preto úver mal byť posúdený ako bezúročný a bez poplatkov. Zvýraznila svoju platobnú neschopnosť a súhlasila so splácaním sumy 2133,53 eura v splátkach.

6. K odvolaniu žalovanej sa vyjadril žalobca písomným podaním, v ktorom uviedol, že žalovaná vo svojom odvolaní nespochybnila jeho nárok. Dodal, že žalovaná svoju platobnú neschopnosť nepreukázala. Upriamil pozornosť, že v zmysle bodu 1.2 uzavretej zmluvy pri poskytnutí úvere 4400 eur bola žalovaná pri riadnom splácaní úveru zaviazaná splatiť sumu 7961,28 eura. Úroková sadzba 15,9 % ročne a najmä dohodnutá výška RPMN 18,3 % boli v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy a poskytnutia úveru úplne štandardné na trhu úverových produktov a nešlo o úžeru. Navrhol odvolanie žalovanej odmietnuť.

7. Žalovaná vo svojej replike zvýraznila, že od veriteľa dostala sumu 4400 eur a doteraz zaplatila sumu 2316,47 eura, preto mu dlhuje sumu 2083,53 eura. Súd prvej inštancie svojím prvým rozsudkom konštatoval, že v zmluve neboli uvedené podstatné náležitosti podľa ust. §9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ, preto je úver bezúročný a bez poplatkov. Zastala názor, že riadne preukázala svoju platobnú neschopnosť. Žiadala o povolenie splácania sumy v splátkach maximálne vo výške 50 eur.

8. Žalobca vo svojej duplike uviedol, že predmetná zmluva obsahuje náležitosti v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ a poukázal na ustálenú súdnu prax, v zmysle ktorej nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie konkrétnej vnútornej skladby tej-ktorej anuitnej splátky s citoval viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Tiež uviedol, že žalovaná v priebehu konania neuskutočnila ani jednu splátku na zníženie svojho dlhu, ľahostajne pristupovala k plneniu svojich povinností, čo sú rozporné skutočnosti na priznanie povolenia splátok. Priznanie plnenia v splátkach je len výnimočným oprávnením, ktoré nesmie neprímerane zasahovať do priznaných práv veriteľa.

9. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote (§ 362 CSP), a že spĺňa náležitosti § 365 a nasl. CSP preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) s verejným vyhlásením rozhodnutia pri splnení si povinnosti upravenej v ust. § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je čiastočne dôvodné. Pri posudzovaní veci samej a pri rozhodnutí o nej vychádzal súd prvej inštancie zo skutkových zistení ustálených v konaní súdom prvej inštancie (§ 383 CSP).

10. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

11. V prejednávanej veci sa žalobca od žalovanej domáhal zaplataenia žalovanej istiny 3591,01 eura spolu s úrokom v sume 199,75 eura, s úrokom z omeškania v sume 2,15 eura, s 15,90 % ročným úrokom zo sumy 3591,01 eura od 20. 10. 2015 do zaplataenia, s 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 3591,01 eura a z nezaplataených úrokov v sume 199,75 eura od 20. 10. 2015 do zaplataenia a náhrady trov konania, pričom žalobu odôvodnil tým, že so žalovanou uzatvorili dňa 12. 03. 2013 zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol žalovanej úver vo výške 4400 eur a žalovaná sa zaviazala úver splatiť do 15. 02. 2021 v 96-tich mesačných splátkach po 80,94 eura. Žalovaná dohodnuté splátky pravidelne a včas neplatila, z úveru zaplatila iba sumu 2266,47 eura, preto ju žalobca vyzval listom zo dňa 19. 10. 2015, aby do 29. 10. 2015 zaplatila celý dlh v sume 3822,91 eura. Súd prvej inštancie prvýkrát rozhodol rozsudkom č. k. 6C/108/2016-69 zo dňa 07. 03. 2017 tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2133,53 eura, ako aj úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2133,53 eura za čas od 30. 10. 2015 do zaplataenia, všetko v mesačných splátkach po 30 eur s tým, že splátky sú splatné 28. dňa toho ktorého mesiaca pod stratou výhody splátok počnúc 40. dňom po právoplatnosti rozsudku s tým, že omeškание s plnením čo aj len jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia. Vo zvyšku žalobu zamietol a rozhodol, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Proti zamietajúcej časti, časti týkajúcej sa plnenia v splátkach a v časti trov konania podal odvolanie žalobca. Krajský súd v Nitre tento rozsudok súdu prvej inštancie uznesením zo dňa 30. 01. 2018 č. k. 6Co/164/2017-104 v napadnutej zamietajúcej časti, v časti týkajúcej sa plnenia v splátkach a v časti týkajúcej sa trov konania zrušil a vec mu v týchto častiach vrátil na ďalšie konanie. Predmetom opätovného konania pred súdom prvej inštancie následne ostala suma 1457,48 eura spolu so zmluvným úrokom vo výške 199,75 eura, úrokom z omeškania vo výške 2,15 eura, ďalej zmluvný úrok vo výške 15,90 % ročne zo sumy 3591,01 eura od 20.10.2015 do zaplataenia, úrok z omeškania vo

výške 5% ročne zo sumy 3591,01 eura od 20.10.2015 do 29.10.2015, úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1457,48 eura od 30. 10. 2015 do zaplattenia a úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 199,75 eura od 20.10.2015 do zaplattenia. Rovnako tak predmetom konania ostala časť týkajúca sa plnenia v splátkach a časť týkajúca sa trov konania. Súd prvej inštancie vo veci rozhodol napadnutým, v poradí druhým, rozsudkom. Odvolací súd vo svojom zrušujúcom rozhodnutí č. k. 6Co/164/2017-104 už zastal stanovisko k právnomu základu sporu, teda vo vzťahu posúdeniu vzťahu medzi stranami sporu ako vzťahu spotrebiteľského, preskúmal samotnú úverovú zmluvu uzavretú medzi stranami sporu dňa 12. 03. 2013 a dospel k záveru, že táto zmluva obsahuje všetky obligatórne náležitosti vyžadované ustanovením § 9 ods. 2, vrátane písm. k) ZoSÚ, teda že zmluva medzi stranami sporu bola uzatvorená platne. Odvolací súd v tomto svojom zrušujúcom uznesení podal k týmto svojim záverom i rozsiahly teoreticko-právny výklad, od ktorého, ako naďalej platného, nie je dôvod sa odkloniť, a preto ho odvolací súd duplicitne opakovať nebude a naň len v ďalšom poukazuje.

12. Z hľadiska skutkového stavu bolo nesporne preukázané, že strany sporu uzatvorili dňa 12. 03. 2013 úverovú zmluvu č. XXXXX, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej peňažné prostriedky vo výške 4400 eur s ročnou úrokovou sadzbou 15,90 %, ktorý sa žalovaná zaviazala vrátiť v 96 pravidelných mesačných anuitných splátkach, splatných vždy k 15. dňu v mesiaci, po 80,94 eura. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy boli Všeobecné obchodné podmienky žalobcu (ďalej len „VOP“). Celková výška nákladov spotrebiteľa bola 7961,28 eura. Dátum konečnej splatnosti úveru bol stanovený na deň 15. 02. 2021. Žalovaná zmluvné povinnosti vyplývajúce jej z úverovej zmluvy riadne neplnila, preto žalobca využil svoje právo v zmysle zmluvy o úvere o obchodných podmienok a ku dňu 19. 10. 2015 vyhlásil svoju pohľadávku titulom úveru za splatnú (list žalobcu zo dňa 19. 10. 2015). Žalobca svoju pohľadávku ku dňu predčasného zosplatenia úveru vyčíslil na sumu vo výške 3852,91 eura. Lehotu na zaplattenie dlžnej sumy žalobca určil na deň 29. 10. 2015. Žalovaná dlžnú sumu titulom predčasne zosplateného úveru neuhradila a uvedené v priebehu konania ani nerozporovala, v konaní potvrdila, že úver jej bol žalobcom poskytnutý. Z prehľadu splácania bolo preukázané, že žalovaná na istinu zaplatila v období od 15. 03. 2013 do 15. 07. 2015 sumu 808,99 eura. Žalobca vo svojom žalobnom návrhu žiadal o zaplattenie istiny vo výške 3591,01 eura a ako už bolo uvedené súd prvej inštancie už právoplatne rozhodol rozsudkom č. k. 6C/108/2016-69 zo dňa 07. 03. 2017 o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi sumu 2133,53 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2133,53 eura za čas od 30. 10. 2015 do zaplattenia. Predmetom konania tak zostala istina vo výške 1457,48 eura spolu so zmluvným úrokom vo výške 199,75 eura, s úrokom z omeškania vo výške 2,15 eura, so zmluvným úrokom vo výške 15,90 % ročne zo sumy 3591,01 eura od 20. 10. 2015 do zaplattenia, s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 3591,01 eura od 20. 10. 2015 do 29. 10. 2015, s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1457,48 eura od 30. 10. 2015 do zaplattenia a s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 199,75 eura od 20. 10. 2015 do zaplattenia. Predmetom konania ostala i časť týkajúca sa plnenia v splátkach a časť týkajúca sa trov konania.

13. Pokiaľ ide o vec samú, je potrebné konštatovať, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto skutkových a právnych zisteniach súdu prvej inštancie sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. I keď odvolací súd vo výroku svojho uznesenia zmenil napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie, ide prakticky o potvrdzujúce rozhodnutie, v ktorom sa úprava týkala len žalobcom uplatneného zmluvného úroku 15,9 % ročne zo sumy 3591,01 eura od 20.10. 2015 do zaplattenia, v ktorom smere musel odvolací súd zohľadniť závery vyplývajúce z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 16. 06. 2020 sp. zn. 5Cdo/42/2020 a úroku z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 3591,01 eura od 20. 10. 2015 do 29. 10. 2015.

14. Odvolací súd k odvolacím námietkam žalovanej a na zvýraznenie správnosti napadnutého rozsudku dodáva nasledovné. Ako už bolo uvedené, zmluva o úvere bola medzi stranami sporu uzavretá platne, preto súd prvej inštancie správne zaviazal povinnú na zaplattenie sumy 1457,48 eura, ktorá suma predstavuje rozdiel medzi žalobcom uplatnenou sumou 3591,01 eura a už rozsudkom súdu prvej inštancie priznanou sumou 2133,53 eura z dôvodu, že žalovaná preukázateľne na úvere splatila sumu 808,99 eura z poskytnutej sumy 4400 eur, čo v konaní ani sporné nebolo. Žalobca si tiež uplatnil nárok na zaplattenie zmluvných úrokov a úrokov z omeškania. Žalobca sa dovoľával nárokov na odplatné úroky, ktoré by mu patrili v prípade, ak by bol zachovaný stav zákonnej domnienky, teda trvanie záväzku

zo spotrebiteľskej zmluvy za stavu, že veriteľ aj spotrebiteľ budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve. Keďže tento stav netrvá, je zrejmé, že došlo k zmene záväzku, ktorá bola privedená omeškaním spotrebiteľa a súčasne predčasným zosplatnením úveru zo strany veriteľa. V tejto súvislosti považuje odvolací súd za potrebné objasniť inštitút predčasného zosplatnenia úveru a jeho právny režim v nadväznosti na uplatnené úroky z poskytnutej sumy úveru žalobcom.

15. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

16. Podľa § 499 Obchodného zákonníka, za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa.

17. Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

18. Z ustanovenia § 497 a § 502 ods.1 Obchodného zákonníka vyplýva, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná. U spotrebiteľských úverov je jednou z náležitostí, ktoré musí zmluva obsahovať, uvedenie doby trvania zmluvy (§ 9 ods.2 písm. d/ zákona o spotrebiteľských úveroch). To znamená, že doba trvania zmluvy pri jej vzniku je časovo ohraničená. V súčasnej právnej úprave zmluvy o úvere absentuje explicitná úprava konečného okamihu povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov, v § 502 ods.1 veta prvá Obchodného zákonníka je uvedené len to, že dlžník je povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od doby poskytnutia peňažných prostriedkov.

19. Predčasné zosplatnenie úveru predstavuje vo svojej povahe jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové okamžité vrátenie celej požičanej istiny, kým dohodnutý úrok predstavuje cenu, za ktorú veriteľ poskytuje dlžníkovi istinu k dispozícii. Tento zisk predstavuje práve dohodnutý úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Odvolací súd cituje záver vyslovený Najvyšším súdom Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/42/2020 zo dňa 16. 06. 2020 v zmysle ktorých „Zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka či zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplyva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Obchodný zákonník, ani Občiansky zákonník nemodifikuje moment trvania záväzku platiť úrok, ani jeho výšku v prípade omeškania dlžníka s platením úveru ani v prospech dlžníka, ani v prospech veriteľa. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravídla vyššie ako úroky z omeškania. Zosplatnenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškanie k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednanja, t.j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo. Pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie koľko bude povinný za poskytnuté peniaze

veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť však dlžník-spotrebiteľ nemá v prípade dojednania, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods.1 OZ. Dovolací súd dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.“

20. V predmetnej veci došlo k zosplatneniu úveru dňa 19. 10. 2015 a úroková sadzba bola v úverovej zmluve č. XXXXX dohodnutá vo výške 15,90 %. Žalobca vo svojej žalobe žiadal zaplatenie istiny spolu s úrokom v sume 199,75 eura, úrokom z omeškania v sume 2,15 eura, úrok vo výške 15,90 % ročne zo sumy 3591,01 € za čas od 20.10.2015 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 3591,01 eura a z úrokov z omeškania 199,75 eura za čas od 20. 10. 2015 do zaplatenia. Keďže súd prvej inštancie vo veci prvým rozsudkom č. k. 6C/108/2016-69 zo dňa 07. 03. 2017 priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2133,53 eura za čas od 30. 10. 2015 do zaplatenia, preto správne v napadnutom rozsudku žalobcovi priznal kapitalizovaný zmluvný úrok (do predčasnej splatnosti úveru) vo výške 199,75 eura. S ohľadom na právne závery citovaného uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a priznal zmluvný úrok vo výške 15,90 % ročne zo sumy 3591,01 eura od 20. 10. 2015 najneskôr do 15. 02. 2015, teda do dňa, ktorý bol v uzavretej úverovej zmluve dohodnutý ako deň konečnej splatnosti úveru, do ktorého žalobcovi prináležal úrok z istiny, ak by si žalovaná riadne plnila svoje povinnosti vyplývajúce jej z uzavretej úverovej zmluvy a vo zvyšku uplatneného zmluvného úroku požadovaného žalobcom „do zaplatenia“ bolo potrebné žalobu zamietnuť.

21. Podľa § 517 ods. 1 prvá veta a ods. 2 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

22. Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

23. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že dlh zanikne jeho splnením, pričom dlžník je povinný dlh splniť riadne a včas. Ak dlžník plnenie neposkytne najneskôr v posledný deň splatnosti dlhu, dostáva sa do omeškania a ak ide o plnenie peňažného dlhu, veriteľ má právo požadovať od dlžníka popri plnení aj úroky z omeškania. Čas splnenia (splatnosť) dlhu má určujúci význam aj z hľadiska omeškania, t.j. určenia momentu, kedy sa dlžník dostáva do omeškania. Ak je žalobou uplatnený nárok vo forme úroku z omeškania, musí byť zrejماً povaha pohľadávky, ku ktorej sa úroky z omeškania viažu. Úroky z omeškania sú totiž v zmysle § 121 ods. 3 OZ príslušenstvom pohľadávky. Čas splnenia (splatnosť) môže byť podľa povahy dlhu stanovený dohodou alebo právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí.

24. Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie sa pri stanovení momentu, kedy sa žalovaná dostala do omeškania s plnením dlhu, správne vysporiadal s tým, že žalovaná je povinná zaplatiť úroky z omeškania od 30. 10. 2015 do zaplatenia, čo nebolo rozporované stranami sporu. Z obsahu spisu je zrejماً, že vo výzve na predčasné splatenie úveru bola veriteľom poskytnutá lehota na dobrovoľné zaplatenie celého dlhu do 29. 10. 2015, teda lehota na dobrovoľné splnenie dlhu uplynula dňa 29. 10. 2015 a omeškanie žalovanej začalo dňom 30. 10. 2015. Z uvedeného vyplýva, že súd prvej inštancie správne rozhodol o kapitalizovanom úroku z omeškania (do predčasnej splatnosti úveru) vo výške 2,15 eura, o úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1457,48 eura od 30. 10. 2015 do zaplatenia. Nároky žalobcu na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5% zo sumy 3591,01 eura od 20. 10. 2015 do 29. 10. 2015 a na zaplatenie úroku z omeškania zo sumy 199,75 eura od 20. 10. 2015 do 29. 10. 2015 bolo potrebné zamietnuť, pretože žalovaná sa do omeškania dostala až dňom 30. 10. 2015.

25. Odvolací súd zotrúva na povinnosti žalovanej uhradiť dlžnú sumu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a v tomto sme poukazuje na bod 39. napadnutého rozsudku, ktoré preberá za svoje vlastné a len sumarizuje, že podľa § 232 ods. 3 CSP lehota na plnenie je 3 dni a plynie od právoplatnosti rozsudku a súd môže len v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. V prejednávanej veci žalovaná neuviedla také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali stanovanie dlhšej lehoty na zaplatenie jej dlhu. Do konania doložila potvrdenia o jej práceneschopnosti za obdobie od 16. 01. 2014 do 18. 02. 2016, ktoré však nepreukazujú jej aktuálnu finančnú situáciu a vzťahujú sa k obdobiu, keď prestala plniť svoje záväzky voči žalobcovi. Nepreukázala však také majetkové, osobné a rodinné pomery, ktoré by slúžili ako podklad pre aktuálne rozhodovanie sudu o povolení splácania dlžnej sumy v splátkach. Preto v súlade § 232 ods. 3 CSP odvolací súd rozhodol, že žalovaná je povinná svoj dlh zaplatiť v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

26. O náhrade trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a s ohľadom na takmer plný úspech žalobcu v spore, mu priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Neúspech žalobcu je možné vyhodnotiť len ak o veľmi nepatrný, pretože žalobca bol plne úspešný ohľadom žalovanej istiny a jeho procesný neúspech sa týka len nepatrných častí príslušenstva v určitom časovom období. O výške náhrady trov konania (prvoinštančného aj odvolacieho) rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).